

Ferdinandy György

ÉLETEM LEGBOLDOGABB KORSZAKA

Hogy melyik volt? Végiggondolom, de ma sem tudok mást mondani. Harminckét évesen Malaga mellett, egy halászfaluban. Szemben, a látóhatár egész hosszában a tenger, hátul pedig a Sierra hófödte csúcsai. Az égbolt tintakék és mozdulatlan. A víz szürke vásznán minden reggel átúszik a tangeri hajó. Napkelte előtt még az Atlasz vonulata is idelátszik. Aki korán kel, a tenger íve felett csipkés, fekete vonalat láthat.

Én pedig koránkelő voltam már akkor is. Mire megreggeliztek a gyerekek, legyűrtem az első, háromórás turnusomat. Ez volt az újdonság az életemben: azzal foglalkozhattam, főfoglalkozásban, amire rátettem az életemet. Fizetést kaptam, írhattam a könyvemet. És hát ez a nagy bizonyosság, ez a feneketlen nyugalom! Hogy senki se hajszolt. És hogy minden hónap elsején megérkezett a számlámra a csekk.

A fiaim iskolába jártak, asszonyom spanyolul tanult, napozott, sétált a tengerparti fővenyen. Egészen kivirágzott. Talán soha nem volt ilyen szép, ilyen elégedett.

Délben beállított Manola, megfőzte az ebédet. Esténként megittunk egy pohárka italt, lefektettük a gyerekeket. A kikötőben már készülődtek a halászok. Volt úgy, hogy magukkal vittek. Antonio, Miguel, a gazda és a többiek. Amikor kivetették a hálót, a halászok mesélnek. Én pedig szívesen hallgattam a történeteiket.

Barátunk kevés volt. Egy ír, aki visszajött a gyarmatvilágból, és itt húzta meg magát, ezen a helyen. A turistaszezonban a feleségem néha meghívott egy-egy franciát. Ilyenkor egész éjjel kint ültünk a balkonon. Asszonyom véget nem érő vacsorákat rendezett.

Talán két évig tartott ez a nagy nyugalom. Életem legboldogabb korszaka. Azután befejeztem a könyvemet.

*

Malaga messze van. Akkoriban két napig eltartott, amíg az ember keresztülkocsikázott a félszigeten, és átlépte a francia határt valahol északon. Nem volt honvágyunk. Az, hogy felkerekedjünk, akár csak néhány napra is, eszünkbe sem jutott. Miért is lenne! – mondogatta feleségem. Akkor megyek haza, amikor akarok!

Én minden évben megtettem ezt a kétszer kétnapos utat. Ha másért nem is, az autó miatt. Volt egy ilyen idejétműlta rendelet, hogy minden évben ki kellett lépni a határon, és a forgalmazásuk helyén kellett bejelenteni a járműveket.

Vince hároméves volt azon a tavaszon; őt vittem magammal, hogy el ne aludjak. Ve-le – tudtam előre – át fogjuk beszélgetni az utat.

Első este Madridig jutottunk. Alaposan elkéstünk. A disszertációm vezetőjénél vacsoráztunk, és mire megérkeztünk, már leszedték az asztalt a spanyolok.

Másnap pedig tovább. Valahol Biarritz közelében léptük át a határt. Még nem volt késő, átugrottam a kaszinóba. Elsőre bejött a számom, nem is játszottam tovább. Fél perc alatt besöpörtem az útiköltségemet.

Visszafelé is Madridban szálltunk meg, de már nem hívott senki vacsorázni. Végig-sétáltunk a Castellánán. A negyedik napon pedig megláttuk a tengert. Malaga felett, a hegyekben még a levegőnek is más: sűrű, fűszeres illata van.

A franciák kint vacsoráztak egy tengerparti teraszon. Megünnepeltük, hogy szerencsésen letudtam ezt az évről évre megismétlődő robotot.

Clo teste hűvös volt és illatos. Napolaj és kókusztej kesernyés keveréke. Hamar elaludtunk, kimerített a másfél ezer kilométer a két lóerős, bogárhátú népkocsiban.

*

Barátunk, az ír, alacsony, szeplős fiú volt, és fent, a dombok között lakott. Reggel lejött a faluba, kiült a paseóra, és végigolvasta az újságokat. Később, a második műszak után mellé telepedtem én is. Hallgattuk a tenger locsogását. Ilyenkor délbén sűrű, lila bort szopogatnak a malagaiak.

– Miért nem a nagyot vitted el magaddal? – kérdezte aznap.

Tényleg, miért?

– Őt adta mellém a feleségem – vonogattam a vállamat.

Aznap figyelmeztettek először, hogy ezek a halászok nem igazi barátok. Antonio, Miguel meg a többiek. Vigyázzak az asszonyra – mondta halkan az ír. Ezek itt nem veszik emberszámba az asszonyokat.

Valamit én is tudtam erről. De hogy az én feleségem? Ilyesmi eszembe sem jutott. Clo éjjel-nappal itt volt – hogy úgy mondjam, a kezem ügyében. Legfeljebb amikor magukkal vittek a halászok. Meg délelőtt, amikor írok. Délelőtt! Elhessegettem ezt a nevetséges gondolatot.

Reggel Clo lustálkodott. Később lement a fűszereshez, bevásárolt, hazacipelte a finomságokkal megrakott fonott kosarat.

Aznap kimentem elé. A kosár ott állt a fal mellett, a járdán.

– Itt szokta hagyni – magyarázta a fűszeres. – Ha nem jön érte, hazaviszi neki a gyerek.

A piacon már összerakodtak az árusok. A mesélőember is befejezte az aznapi mesét, kísérője, a kis pucér cigánylány körbetányérozott. Nagy csend ül ilyenkor a falura. Sült hal illata száll, kút lánca csikorog. Azután a szieszta. A halászok piac után alszanak.

Manola felszolgáltatta az ebédet. A gyerekek már hazajöttek az iskolából, körülüljük az asztalt. Clo bőrét feketére égette a nap.

*

Ilyen volt Malagában az élet. Mozdulatlan. Egyszer, igaz, beállított egy párizsi barátom. A festő, Adrien.

– Mihez kezdesz vele? – kérdezte a feleségem. – Mert arról, hogy itt maradjon – tette hozzá –, szó sem lehet.

– Na gyere! – álltam fel ebéd után. – Keresünk neked helyet.

Nagy, medve fiú volt, békés, jóindulatú. Nem kellett magyaráznom, megértette a helyzetet. Végigjártuk a főutcát, találtunk egy olcsó panziót. Adrien festeni akart, és a paseón akarta eladni a képeket. Magára hagytam, a portán kifizettem az első hetet.

Vince egészen eddig körülöttem lábatlankodott. Most azonban hirtelen nyoma vezett. Ellopták a cigányok! – mesélte később a feleségem. A gitánók a tengerparton éltek, egy fehér téglafallal körülvett telepen. Ott találtam rá, a purdék között, a porban.

A grundon zajosan snúroztak a gyerekek. Ez volt az egyetlen kalandunk két év leforgása alatt.

Adrien nem maradt sokáig; a sétányon nem fogytak a képek. Én voltam az egyetlen kliense: megvettem tőle a gyerekek tusráját és egy akvarellt, amin minden rajta volt: a csónakok kint a homokban, az épülő tengerparti házior és a háttérben a sierra. A hegyek.

Mi mást mondjak? Minden kedden kizötyögtek a faluba a kurvák. Kedden bent a városban visszaesett a forgalom. A kimustrált iskolabusz megállt az ültetvények előtt, ahol naplemente után már sorba álltak a férfiak. Ez volt a halászok életében a kaland. A turistaszezonban persze mindig akadt horogra valami szeplős északi lány, de akkor különben sem közlekedtek az iskolabuszok.

Végül vasárnap a filmvetítés. Egy nagy emeleti teremben, ahol a pattogatott kukorica és a magömlések édeskés illatában rágták a tökmagot a fiatalok.

*

– Ne csodálkozz – mondta barátom, az ír. – Ha nem tudnád, itt fegyházzal büntetik a házasságtörő asszonyokat. A saját felesége meg, úgy látszik, itt sem kell senkinek.

– Ezt – hebegtem – ugye nem mondog komolyan?

– De igen – felelte. – A hűtlen asszonyt kikötik.

– Lehetetlen! – jelentettem ki magabiztosan. – Az idegenekre nem vonatkozhat ez a törvény.

– Jó, jó – mondta a barátom. – Én figyelmeztettelek.

Aznap, ebéd után elmondtam Clónak ezt a hihetetlen történetet.

– Lehetetlen! – mondta ő is. – És a követségek nem védik meg a külföldieket?

Engem inkább az háborított fel, hogy – minek is nevezem! – a csábító nem védi meg a párját. Őt mintha nem is érintené a dolog. Hát nem. Egy ilyen kaland – magyarázta az ír – még növeli is a tekintélyüket.

– Te feljelenenél? – kérdezte a feleségem.

Hallgattam. Ebbe a megaláztatásba belepusztulna egy francia nő. Még szerencse, hogy Párizsban – mint a nóta mondja – huncutok, de hűségesek az asszonyok.

– Én nem – feleltem elbizonytalanodva. – De ha jól értettem, itt sem a kárvallottak jelentik fel az asszonyokat.

– Hanem kicsoda? – kérdezte Clo.

– A szomszédok, a vénasszonyok, mit tudom én! Semmi sem titok egy ilyen kis faluban.

– Azután?

– Azután két csendőr kijön értük.

Ezt már csak én találtam ki. Beviszik őket az őrszobára, felveszik a tényállást, és elítélik őket negyvennyolc óra alatt.

– Megkérdézem Manolát – mondta a feleségem komoran.

Hogy mit hallott tőle, arról nem tudok. Mindenesetre nem hagyta többé a fűszeres előtt a kosarat.

Befejeztem a disszertációt. Összecsomagoltunk, feladtam a kéziratot. Emlékszem, még egyszer, utoljára megálltam a balkonon. Hajnalodott, a víz szürke vásznán átúszott a tangeri hajó. Még láttam a tenger íve felett Afrikát. Azután ennek az én boldog életemnek egyszer és mindenkorra vége szakadt.